

Vereniging voor Belastingwetenschap

Jury rapport

Ingevolge artikel 2 van het Reglement voor de dissertatieprijs van de Vereniging voor Belastingwetenschap dient de te bekronen dissertatie een duidelijke bijdrage te vormen tot de ontwikkeling van de belastingwetenschap in Nederland, dan wel tot de ontwikkeling van de belastingwetenschap in het algemeen. Daarbij kan het gaan om een werk op het terrein van het nationale, het internationale, Europese of het vergelijkend belastingrecht, mits het is gewijd aan een onderwerp dat een rechtstreeks en important verband houdt met het Nederlandse belastingrecht.

De jury voor de toekenning van de dissertatieprijs 2012/2013 bestond uit prof. dr. J.W. Zwemmer, drs P.J. Beerepoot en mr. J.W. van den Berge.

Voor de prijs zijn 9 dissertaties voorgedragen. Alle voorgedragen dissertaties zijn door de leden van de jury gelezen en van een beoordeling voorzien.

De daaropvolgende beraadslaging van de jury heeft geleid tot het besluit de dissertatieprijs 2012/2013 toe te kennen aan mevr. dr. M.B.A. van Hout voor haar dissertatie Mens, maatschappij en mediation in het belastingrecht. Een theoretisch, rechtsvergelijkend en empirisch onderzoek.

Naar het oordeel van de jury omvat de dissertatie van mevrouw Van Hout een gedegen wetenschappelijk onderzoek naar de functie van mediation als middel tot geschillenbeslechting in het belastingrecht. Daarover is, op wetenschappelijk niveau, betrekkelijk weinig gepubliceerd. De auteur gaat in op de oorsprong en de maatschappelijke functie van mediation en plaatst het verschijnsel mediation in een theoretisch kader van mogelijkheden tot geschillenbeslechting. Zij bespreekt de voor- en nadelen en ook de vormen van mediation bij de belastingdienst en de rechterlijke macht. Daarbij wordt onder andere ingegaan op het karakter van de vaststellingsovereenkomst, de positie van de mediator en problemen met de geheimhoudingsplicht. Haar onderzoek wordt ondersteund door empirisch onderzoek naar het functioneren van mediation in pilots bij de belastingdienst en de rechterlijke macht. In het rechtsvergelijkende onderzoek besteedt zij aandacht aan mediation in de Verenigde Staten en Canada als voorbeelden van landen die inmiddels ruime ervaring hebben met mediation als methode van beslechting van fiscale geschillen.

Uit het onderzoek blijkt dat mediation een belangrijke functie kan vervullen bij de oplossing van een conflict tussen belastingplichtige en belastingdienst zoals dat tot uitdrukking komt in een juridisch geschil. De sociaalpsychologische kennis die bij mediation wordt gebruikt, kan leiden tot een vorm van geschillenbeslechting die meer dan de beslechting van een juridisch geschil bijdraagt aan de oplossing van een conflict. Tegelijkertijd signaleert zij ook beperkingen in het gebruik van mediation.

In haar conclusies en aanbevelingen analyseert de auteur de voor- en nadelen van mediation in het belastingrecht. Daarbij wijst zij op het risico dat conflictoplossing door mediation op gespannen voet kan komen te staan met de eis van rechtsgelijkheid. Tevens wijst zij op het risico verbonden aan juridisering.

Vereniging voor Belastingwetenschap

Samenvattend is de jury van oordeel dat Mevrouw Van Hout een mooi proefschrift heeft geschreven waarin een nieuw verschijnsel als mediation in het fiscale recht op wetenschappelijk verantwoorde wijze vanuit diverse invalshoeken is bestudeerd. Daarmee komt haar de dissertatieprijs 2012/2013 toe.

J.W. Zwemmer

P.J. Beerepoot

J.W. van den Berge